

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa H. Ż.
przeciwko Wojewódzkiemu Wielospecjalistycznemu Centrum [...] im. [...] w Ł.
o zadośćuczynienie i odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 października 2019 r.,
na skutek skarg kasacyjnych powoda i strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej powoda i skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania,**
- 2) znosi wzajemnie koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił powództwo H.Ż. przeciwko Wojewódzkiemu Wielospecjalistycznemu Centrum [...] im. [...] w Ł. o zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 150 000 zł, odszkodowania w kwocie 100 000 zł oraz kwoty 8 085 zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu żony powoda, zmarłej w dniu 28 września 2005 r. w pozwanym Szpitalu z powodu sepsy, łączonej przez powoda z uchybieniami po stronie pozwanego w opiece medycznej nad J.Ż.. Po rozpoznaniu apelacji powoda, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 r. zmienił zaskarżony wyrok na korzyść powoda w ten sposób, że zasądził na jego rzecz kwotę 80 000 zł. zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi

od dnia 30 marca 2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu oraz oddalił apelację powoda w pozostałej części.

W związku ze skargami kasacyjnymi obu stron wniesionymi od tego wyroku należy na wstępie podnieść, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej pozwany Szpital wskazał na przyczyny kasacyjne sformułowane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne dotyczy tego, czy zgłoszenie przez pozwanego, na etapie postępowania apelacyjnego, zarzutu przyczynienia się do szkody, rodzi obowiązek rozważenia przez Sąd drugiej instancji tego zarzutu, rozważenia kwestii zastosowania art. 362 k.c. i zamieszczenia tych rozważań w uzasadnieniu wyroku (art. 328 § 2 k.p.c. w z. z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.). Oczywiście zasadność skargi pozwany Szpital motywował oczywistym naruszeniem przez Sąd Apelacyjny art. 361 k.c. oraz art. 442¹ § 2 k.c. W nawiązaniu do pierwszej kwestii należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej,

jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 roku, IV CSK 53/13, niepubl.). Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.) oraz przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazując zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia oraz wadliwość rozwiązania postawionego problemu przez Sąd drugiej instancji w zaskarżonym wyroku. Treść wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne w przedstawionym wyżej znaczeniu. Zagadnieniem takim nie jest bowiem kwestia obowiązkowych elementów uzasadnienia reformatoryjnego wyroku Sądu drugiej instancji, która jest przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione zostało już również dostatecznie, że w przyjętym w kodeksie postępowania cywilnego modelu apelacji pełnej, sąd drugiej instancji ma obowiązki i uprawnienia sądu merytorycznego. Może zatem dokonać odmiennej oceny przeprowadzonych przez sąd pierwszej instancji dowodów, zmienić lub uzupełnić ustalenia faktyczne tego sądu; ma obowiązek dokonać samodzielnej oceny prawnej, co może prowadzić do zmiany zaskarżonego orzeczenia sądu pierwszej instancji (por. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124 oraz dnia 31 stycznia 2008 r. - zasada prawna, III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55). Z treści liczącego 62 strony szczegółowego uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że mimo nie zawarcia w nim rozważań dotyczących wspomnianej kwestii, Sąd drugiej instancji nie dopatrył się przyczynienia po stronie żony powoda, co znajduje oparcie w ustaleniach faktycznych oraz treści opinii biegłych.

Oparcie wniosku na oczywistej zasadności skargi obligowało pozwanego Szpital do wykazania niewątpliwej sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07,

niepubl., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). Oczywistość tego naruszenia polega na tym, że jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły sprawy lub dokonywania pogłębionej analizy wchodzących w grę przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230). Pozwany nie wykazał tak rozumianej oczywistej zasadności skargi. W świetle wspomnianego już starannego uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie ma podstaw do przyjęcia, że wyrok jest oczywiście wadliwy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powód H.Ż. powołał się na przyczyny kasacyjne przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (potrzeba wykładni pojęcia „odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia”) oraz art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (oczywista zasadność skargi kasacyjnej), jednakże żadna z tych przyczyn nie zachodzi.

Przyczyną kasacyjną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Przez tę rozbieżność należy rozumieć brak zgodności rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy, wykładane lub stosowane w sposób prowadzący do odmiennych – zróżnicowanych albo sprzecznych – orzeczeń albo decyzji procesowych. Skuteczne powołanie przez skarżącego tej przyczyny wymaga ponadto wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały jeszcze dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni. Na skarżącym ciąży ponadto powinność wyłuszczenia,

na czym polegają wątpliwości związane z ich rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą natomiast do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. Kryteria ustalania „odpowiedniej sumy”, o której mowa w art. 446 § 4 k.c., jak również art. 448 k.c., były wielokrotnie przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego i nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi w tym przedmiocie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14, niepubl.).

Skarżący nie wykazał również oczywistej zasadności skargi kasacyjnej rozumianej w wyżej przedstawiony sposób. Zwrócić przy tym należy na niekoherentność powołanych przyczyn kasacyjnych. Oczywistość skargi kasacyjnej ma miejsce w razie sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z powszechnie akceptowaną, utrwaloną i niebudzącą wątpliwości wykładnią prawa. Przesłanka druga opiera się natomiast na wykazaniu przez stronę, że takiej zgodności brak, co więcej, z uwagi na poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie, zachodzi potrzeba merytorycznej wypowiedzi Sądu Najwyższego we wskazanej w skardze kwestii. Przyznane powodowi zadośćuczynienie nie narusza w sposób oczywisty zasad ustalania rozmiaru odpowiedniej sumy należnej tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią osoby bliskiej. Nie ma podstaw do uznania, w ustalonym w sprawie stanie faktycznym, że szeroko umotywowane oddalenie żądania powoda o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c. jest oczywiście wadliwe. W tej sytuacji orzeczono jak w sentencji.

as]

aj